

Afyonkarahisar'daki Bedestenler

1-) Umur Bey Bedesteni: Anadolu Beylerbeyi Umur Bey tarafından XV. asrın ikinci yarısında yaptırılmıştır. Ancak bu bedestenin harabe haline geldiği, XVI. yüzyıl kayıtlardan anlaşılmaktadır. XVIII. yüzyılın ikinci yarısına kadar harap durumda kalan bedesten, bu tarihten sonra yıkılmaya yüz tutmuştur. Bedestenin yeri hakkında kesin bir bilgi olmamakla beraber, bedesten Paşa Camii yanında olmalıdır.

2-) Bezâzistân-ı Cedîd (Yeni Bedesten): Bu bedestenin varlığına daha XV. yüzyılın ikinci yarısında rastlanılmaktadır. 1575 tarihli vakıf tahrir defterine göre Yeni Bedesten'in yarı hissesi Şeyh Abdurrahim (Mısırî)'ye aittir. Buna göre bedestenden hissesine düşen yıllık 420 akçeyi Hz. Peygamber'in ve Hulefâ-i Râşidîn'in rûhlarına Kurân okuması için vakfetmiştir. Bedestenin diğer yarı hissesi ise Şeyh Abdurrahim Mısırî'nin kardeşi Mustafa'ya ait olup, o da buradan elde ettiği geliri bir kısım dükkanların geliriyle beraber Kurân okunması için vakfetmiştir. XVII. yüzyılda da mevcut olan bu bedesten daha sonraları harap olup yıkılmış olmalıdır.

3-) Cağaloğlu Rüstem Paşa Bedesteni: 1550-1553 yılları arasında Cağaloğlu Rüstem Paşa tarafından Mimar Sinan'a yaptırılmıştır. Lakin bu bedesten yapılışından yüzyıl kadar sonra harap duruma gelmiştir. Bu sebeple yeri ve binası XVII. yüzyılın ikinci yarısında üç kadı, mütesellim ve mimar tarafından yapılan keşif sonucu, bir mimara 500 kuruşa satılmış, lakin yıkılmasına izin verilmemiştir. Söz konusu bedesten XX. yüzyıl başlarına kadar ayakta kalmış, daha sonra yıkılarak yerine şimdiki bedesten inşa edilmiştir.

4-) Felezâde Bedesteni: XVII. yüzyıl ortalarında Afyonkarahisar'da Felezâde adıyla bir bedestenin mevcut olduğu bilinmektedir. Ancak ne zaman yapıldığına dair bir bilgi yoktur. Felezâde adı, 1584'den önce Afyonkarahisar Sancağı muhafazasına atanan ve oldukça iyi hizmetler yapan Felezâde Süleyman Çavuş'tan gelmektedir. Öyle ki hizmetlerindeki başarısından dolayı Süleyman Çavuş'tan sonra yerine 1584'te oğlu Mehmet Çavuş tayin edilmiştir. Bu bedesten muhtemelen bu aile tarafından yaptırılmıştır. Felezâde Bedesteni'nin yeri şimdiki belediye çarşısı ile bedesten arasındaki meydandır. Sonraki dönemlerde adı geçen Küçük Bezazistan veyahut onun yerinde olması kuvvetle muhtemeldir.

5-) Büyük Bedesten: Bu yapının adına XIX. yüzyıl mahkeme kayıtlarında rastlanılmaktadır. Bugün herhangi bir kalıntısı olmayan bu bedesten hakkında geniş bilgiye sahip değiliz.

6-) Küçük Bedesten: Bu bedestenin adı da XIX. yüzyıl mahkeme kayıtları nda geçmektedir. Hakkında geniş bilgiye sahip değilsek te Felezâde Bedesteni'nin yerine inşa edilmiş olması muhtemeldir.

7-) Taş Bedesten: Otpazarı Camii Evkafı'na dahil olan bu bedestenin adına da XIX. yüzyıl mahkeme kayıtlarında rastlanılmaktadır. Ne yazık ki bu bedesten hakkında da ayrıntılı bilgimiz yoktur.

8-) Hacı Bekir Tiryaki Bedesteni: 1914 yılında daha önce Mimar Sinan tarafından yapılan ancak zamanla harap olduğundan dolayı yıkılmaya yüz tutan Cağaloğlu Rüstem Paşa Bedesteni'nin yerine Hacı Bekir Tiryaki tarafından yaptırılan şimdiki bedestendir.

Kaynak: Özer Küpeli